

Årsredovisning 2019

FAMILJERÄTTSNÄMNDEN

GFN/2018:1, behandlas på Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö den 23 mars 2020.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvarsområden	3
Viktiga händelser	3
Mål och uppdrag	3
Ekonomisk analys	4
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.....	4
Tvarsektoriella frågor	5
Medarbetare	6
Framtida utmaningar och förutsättningar.....	6
Konkurrensutsättning	7
Intern kontroll	8
Verksamhetsmätt	8

Sammanfattning

En ny lagstiftning gällande föräldraskap har trätt i kraft 1 januari 2019. De nya reglerna gör att familjerätten har fått modernare lagstiftning som bättre kan möta de nya familjebildningarna.

Under året har nämnden arbetat för att förbättra förutsättningarna för att verkställa umgängesstöd. Antalet verkställda umgängesstöd har mer än fördubblats i jämförelse med 2018.

Kommunfullmäktige beslutade i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 om ett nämndmål för gemensamma familjerättsnämnden. Målet bedöms som uppfyllt.

Nettokostnaderna för gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö uppgår till 4,4 mkr och ligger i nivå med budget. Verksamhetens nettokostnader ligger på samma nivå som föregående år. Både intäkterna och kostnaderna har ökat med motsvarande 0,4 mkr (7,9 %) respektive 0,4 mkr (4,9%).

Nämndens ansvarsområden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Viktiga händelser

Den 1 januari 2019 trädde en ny lagstiftning gällande föräldraskap i kraft. Lagstiftningen har föregåtts av regeringens proposition 2017/18:155 Modernare regler om assisterad befruktning och föräldraskap.

Under året har nämnden arbetat för att förbättra förutsättningarna för att verkställa umgängesstöd. Antalet verkställda umgängesstöd har mer än fördubblats i jämförelse med 2018.

Under året har nämnden erbjudit föräldrautbildningen Barn i föräldrars fokus (BIFF). BIFF är en utbildning och samtalsgrupp för föräldrar som lever separerade och som inte kommer överens i frågor som rör gemensamma barn.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2019 med inriktning för 2020-2021 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

- Målet uppfylls i år

Antalet avtal om vårdnad, boende och umgänge har ökat från 16 till 24 i jämförelse med 2018. Antalet

samarbetssamtal har minskat något från 270 till 241. Väntetiderna för samarbetssamtal ligger i linje med kvalitetsdeklarationen, det vill säga fyra veckor. Av de familjer som har erbjudits samarbetssamtal har 80 procent helt eller delvis enats, vilket är i nivå med föregående års resultat.

Viktiga händelser som bidrar till måluppfyllelse är:

- Nämnden har fortsatt arbeta med att se över och förbättra arbetsmetoder rörande utredningar. Ett arbete pågår för att se hur nämnden kan använda sig av riskbedömningsmodellen, arbetsmetoden och förhållningssättet i Signs of Safety i det familjerättsliga arbetet.
- Nämnden har fortsatt sitt arbete med att hålla nere väntetiderna för samarbetssamtal samt att mäta utfallet av samarbetssamtal, vilket följs upp genom statistik.
- Arbetet med att öka barns delaktighet pågår genom förbättrad information till barn men också genom att bjuda in barn i samband med samarbetssamtal, vilket mäts genom statistik.

Ekonomisk analys

Utfall och årsprognos

Nettokostnaderna för gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö uppgår till 4,4 mkr och ligger i nivå med budget. Verksamhetens nettokostnader ligger på samma nivå som föregående år. Både intäkterna och kostnaderna har ökat med motsvarande 0,4 mkr (7,9 %) respektive 0,4 mkr (4,9%).

Periodens utfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	% 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	5,0	4,6		0,0	4,9	4,9	0,1
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Interna intäkter (kto 39)	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	5,0	4,6	7,9 %	0,0	4,9	4,9	0,1
Personalkostnader	-7,5	-7,1		0,1	-7,6	-7,6	0,1
Köp av verksamhet/tjänster	-0,4	-0,4		-0,1	-0,4	-0,4	0,0
Lokalkostnader	-0,9	-0,9		0,0	-0,9	-0,9	0,0
Kapitalkostnader	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,3	-0,3		-0,2	-0,2	-0,2	-0,1
Interna kostnader (kto 79)	-0,1	-0,1		0,1	-0,2	-0,2	0,1
Summa kostnader	-9,3	-8,9	4,9 %	0,0	-9,3	-9,3	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-4,4	-4,3	1,6 %	0,0	-4,4	-4,4	0,0

Nämndens helårsprognos per oktober var ett resultat i nivå med budget vilket stämmer överens med utfallet för 2019.

Investeringar

Inga investeringsmedel har förbrukats under året.

Investeringsutfall och årsprognos

mkr	Periodutfall				Årsprognos		
	2019	2018	Differens 19/18	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Kapitalinventarier, arbetsmiljöåtgärder m.m.	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0

Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete

Nämnden har under året erbjudit föräldrautbildningen Barn i föräldrars fokus (BIFF). BIFF är en utbildning och samtalsgrupp för föräldrar som lever separerade och som inte kommer överens i frågor som rör gemensamma barn.

Syftet med utbildningen är att öka föräldrars möjlighet att komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnets behov och rätt.

Ett informationsmaterial har tagits fram; ”Vi föräldrar tycker olika - Hur gör vi?”, som skickas med i samtliga kallelser till föräldrar. Syftet är att ge information och tips till separerade föräldrar.

Under året har nämnden arbetat med att förbättra förutsättningarna för att verkställa umgängesstöd. Två handläggare har som en del av sin tjänst arbetat mer specifikt mot dessa uppdrag, vilket bland annat har lett till tätare uppföljningar av ärenden samt en mer kontinuerlig handledning till våra umgängesstödjare.

Nämnden har infört ett nytt arbetssätt för att öka antalet barn i samarbetsamtal genom att bjuda in till barnsamtal. Utifrån kriterier som tagits fram konstateras att ambitionen ska vara att ha barnsamtal i uppskattningsvis 10 procent av samarbetsamtalen. I dag ligger andelen på 4 procent. Utfallet kommer även fortsättningsvis mätas och följas upp genom statistik.

Familjerättsnämnden fattade beslut om ny kvalitetsdeklaration under 2018. Under året har det inte funnits behov av revidering.

Under året har inga synpunkter eller klagomål registrerats. Samtliga nya medarbetare informeras om synpunkter och klagomål och vikten av att hantera dessa enligt angiven rutin.

En anmälan från en enskild har gjorts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). IVO har inte uppmärksammat några brister inom de områden som tillsynen omfattat och har avslutat ärendet.

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete och strategiskt miljöarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete används huvudsakligen som metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling samt för att rusta barn och unga för en framtid i en värld med täta kontakter över nations- och kulturgränser. Nedan beskrivs det huvudsakliga internationella arbetet under 2019.

I november 2018 deltog medarbetare vid International Signs of Safety Gathering i Dublin. På förvaltningens sommaravslutning i juni presenterades erfarenheter från konferensen i form av hur det går att använda sig av konkreta verktyg i arbetet med säkerhetsplaneringar, samt exempel på hur ett kulturellt perspektiv kan tillföras arbetet.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att utveckla nämndens verksamhet och måluppfyllelse samt att säkra likvärdigt bemötande och service. Nedan beskrivs de huvudsakliga likabehandlingsaktiviteterna under 2019.

Likabehandling är en del av nämndens värdegrund. En värdegrundsdag för nyanställda har anordnats under våren och hösten. Tema för dagen är nämndens värdegrund och syftet är, förutom att ge nyanställda medarbetare kännedom om nämndens värdegrund, att även ge möjlighet till diskussion kring värdegrunden kopplat till den egna yrkesrollen. Tillfällena har utvärderats med gott resultat. Särskilt uppskattad var möjligheten att utbyta erfarenheter med medarbetare från andra enheter.

Likabehandlingsperspektivet genomsyrar det dagliga arbetet och ska finnas med i ärendedragning liksom i all handledning.

Nämnden kommunicerar och informerar via tolk i syfte att ge en likvärdig service till alla solnabor.

Miljö

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyen med tillhörande miljöstrategi samt nämndens mål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under 2019.

Under året har nyanställda på förvaltningen erbjudits miljöutbildning i två steg. 31 medarbetare deltog i steg ett och 22 medarbetare deltog i steg två. Socialförvaltningens samordnare för miljöfrågor har informerat om förvaltningens miljöarbete under enheternas arbetsplatsträffar (APT). Socialförvaltningens samordnare har även anordnat en miljöfrukost vars syfte var att uppmärksamma Världsnaturfondens globala miljömanifestation Earth Hour.

För att främja en effektiv resursanvändning i staden har förvaltningens medarbetare tillgång till miljöklassade tjänstebilar, tjänstecyklar och cykelpool. Förvaltningen fortsätter även att arbeta aktivt med källsortering, inklusive matavfallsinsamling. Därtill har förvaltningen främjat ökat återbruk i staden, bland annat genom att vissa verksamheter erbjuder andrahandsbutiker men även genom att återbruka befintliga möbler och inventarier inom förvaltningen. Återbruket av befintliga möbler sker även ut till stadens övriga förvaltningar genom återbruksportalen Reko. Under året har nämnden påbörjat en översyn av det interna behovet av leasingbilar och på sikt ska bilarna vara el- eller hybridbilar.

Medarbetare

Förvaltningen har en plan för kompetensutveckling 2018 – 2020 som omfattar både förvaltningsövergripande och verksamhetsspecifika kompetensinsatser. Målet är att vara en attraktiv arbetsgivare med en verksamhet som kännetecknas av trivsel, utveckling och effektivitet. Medveten och systematisk kompetensutveckling är en viktig faktor för att såväl behålla som attrahera nya medarbetare. Medarbetarna erbjuds utvecklingsmöjligheter samtidigt som att en god kvalitet i socialtjänsten säkerställs. Under våren har två medarbetare gått en faderskaps utbildning och två medarbetare har gått utbildning i samarbetsamtal. Samtliga medarbetare på familjerätten har fått möjlighet till kompetensutveckling genom de två rikstäckande familjerättsdagarna.

Cheferna arbetar aktivt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön och erbjuder tidiga insatser i form av tidig bedömning och avslutningssamtal för att förebygga ohälsa och sjukfrånvaro. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete sker i samverkan med de fackliga organisationerna i den dagliga verksamheten bla genom att riskbedömningar genomförs systematiskt för att skapa en god arbetsmiljö.

Per december uppgår antalet anställda till 12 medarbetare. För hela förvaltningen är sjukfrånvaron 7,0 procent vilket är en minskning med 1,6 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna går tillsammans regelbundet igenom om det förekommit kränkande särbehandling inom förvaltningen. Hittills har det inte förekommit. Alla nyanställda erbjuds en halv utbildningsdag i förvaltningens värdegrund som bland annat tar upp människors lika värde. Före sommaren redovisades förvaltningens resultat i medarbetarundersökningen och index i hållbart medarbetarengagemang, HME var 84,9 en ökning med 1,5 procent. Under hösten har resultatet diskuterats och analyserats på enheterna och handlingsplaner har tagits fram för att uppnå förbättringar i arbetsmiljön.

Periodutfall	2019	2018	Förändring
Antal anställda	221	233	-12
- varav kvinnor	165	179	-14
- varav män	56	54	2
Antal årsarbetare i snitt	217,5	224,4	-6,9
Sjukfrånvaro, %	7,0	8,6	-1,6
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	84,9	83,4	1,5

Fotnot: Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad. Sjukfrånvaro avser perioden januari-december för respektive år.

Antal anställda och årsarbetare avser perioderna per 31 december. Tidigare rapporteringar var perioden snitta av december månad.

Framtida utmaningar och förutsättningar

Moderniserad lagstiftning om föräldraskap

En ny lagstiftning gällande föräldraskap har trätt i kraft 1 januari 2019. De nya reglerna gör att familjerätten har fått modernare lagstiftning som bättre kan möta de nya familjebildningarna. Lagstiftningen berör följande områden:

- Socialnämndens utredning när ett barn kommer till genom assisterad befruktning av ensamstående kvinna.
- Socialnämndens utredning och fastställande av faderskap och föräldraskap.
- Föräldraskap vid ändrad könstillhörighet.
- Socialnämndens utökade behörighet att – under vissa omständigheter – medverka vid fastställande av faderskap när ett barn har hemvist utomlands.

Minskning av internationella adoptioner

Antalet internationella adoptioner har sedan flera år minskat. Ökad välfärd är en av flera anledningar. Trots

förbättringar i ursprungsländerna finns barn som länderna har svårt att ta hand om. Tidigare kom yngre barn för adoption till Sverige, barn som hade ett mindre "bagage" av tidiga minnen och upplevelser. I dag är det vanligaste att barnen som kommer till Sverige för adoption är äldre barn, det vill säga barn över tre år, och barn som oftast har kända funktionsnedsättningar och ett större "bagage" av minnen och upplevelser. Det är barn som har större behov av vård och behov av nya föräldrar med stora resurser. Detta ställer stora krav på nämndens utredningsarbete, både vad gäller kvalitet och metoder, samt på uppföljningarna efter adoption.

Samtidigt som antalet internationella adoptioner minskar, ser vi en ökning av antalet ansökningar om att adoptera styvbarn och släktingars barn.

Förenklad elektronisk bekräftelse av föräldraskap

I samma betänkande som undersökte hur faderskapsutredningar kunde moderniseras föreslås att det ska vara möjligt att bekräfta faderskap eller föräldraskap elektroniskt inom 14 dagar från barnets födelse. Det föreslås att Skatteverket ska utveckla och administrera systemet för elektronisk bekräftelse. De nya reglerna föreslås träda i kraft 2021. Lagändringen kommer att innebära att den enklare faderskapsbehandlingen i huvudsak kommer att förflyttas från familjerätten till Skatteverket.

Förslag gällande stöd för adopterade och deras familjer

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har överlämnat en skrivelse till Socialdepartementet med förslag på åtgärder samt förslag på överväganden angående stöd före, under och efter adoption. Rätten till stöd för adopterade är reglerad i svensk lag och i internationella konventioner. Socialtjänstens ansvar att ge stöd och hjälp till adopterade och deras familjer förtydligades 1998 i Socialtjänstlagen (2001:453), men ges i Sverige bara i undantagsfall. I de flesta kommuner finns inget adoptions specifikt stöd, och man har heller inte upprättat samverkan eller köpt in tjänsten av extern utförare. MFoF lämnar i sin promemoria en rad förslag till åtgärder för att bidra till ett adoptionskompetent stöd, som är tillgängligt över hela landet. MFoFs förslag kan på sikt göra att familjerätten får en nationell och samordnad modell för hur stödet ska se ut för adopterade och deras familjer.

Fortsatta förutsättningar och utmaningar

I den familjerättsliga verksamheten gäller det att fortsätta att arbeta med att korta väntetiderna för samarbetsamtal och via statistik följa att utredningstiderna hålls för vårdnadsutredningar. Antalet vårdnadsutredningar ligger på en i stort konstant nivå, vilket också den rikstäckande statistiken för familjerätter visar.

Det är fortsatt svårt att rekrytera umgängesstödjare. Ärendena är oftast mycket komplicerade och vi ser ett ökat behov av olika språkkompetenser.

Nämndens verksamhet behöver även fortsätta arbetet med att utveckla en helhetssyn och en väl fungerande samverkan så väl internt som externt med utgångspunkt från brukarnas behov.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning

Nämnden har ingen egen upphandlad verksamhet.

Löpande avrop har gjorts från stadsgemensamma avtal som exempelvis kontorsmaterial och tolktjänster.

Avtalsuppföljning

Nämnden har ingen egen upphandlad verksamhet.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Verksamhetsprocesser	Utredningar i enlighet med gällande riktlinjer, rutiner etc.	Kontroll av att medarbetare på familjerätten som handlägger utredningar om vårdnad, boende och umgänge känner sig trygga i gällande lagstiftning, riktlinjer och rutiner.	● Ingen eller försumbar avvikelse Enkät har skickats ut till samtliga medarbetare som handlägger utredningar om vårdnad, boende och umgänge. 8 handläggare har besvarat enkäten, varav 6 har svarat ja och 2 delvis.
		Stickprov att utredningar om vårdnad, boende och umgänge följer gällande lagstiftning, riktlinjer och rutiner.	● Ingen eller försumbar avvikelse Kontroll av dokumentation genom stickprov har genomförts under våren och hösten. Inga avvikelser har identifierats.
	Kontinuitet för klienterna i samband med personalomsättning.	Kontroll av att de handläggare som tagit över ärende från annan handläggare fått tillräcklig överlämning och att kontinuiteten bibehålls.	● Ingen eller försumbar avvikelse Familjerätten har inte haft någon personalomsättning under perioden.

Verksamhetsmätt

Nedan redovisas verksamhetsmätt i enlighet med nämndens uppföljnings- och utvärderingsplan. Verksamhetsmått är ett urval och urvalet har skett utifrån vilka nyckeltal som är viktiga för nämnden att följa.

Redovisningen av verksamhetsmått är en ny del av rapporten och börjar därför på 2019.

Familjerättsligt

Antal barn där samarbetsamtal startat

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	24	18	11	20	27	24	21	24	24	14	10	29

Antal barn där upplysningar startat

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	19	18	24	15	21	10	8	33	30	23	21	27

Antal startade utredningar gällande vårdnad, umgänge eller boende

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	8	6	9	3	2	10	2	2	6	6	8	5

Antal pågående utredningar gällande vårdnad, umgänge eller boende

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	46	52	48	44	32	31	27	24	26	30	36	39

Föräldraskap

Antal barn där faderskap/föräldraskap fastställts

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	98	104	107	104	93	88	96	103	92	105	99	53

Antal barn där faderskap/föräldraskaputredningar lagts ned

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	0	0	6	1	2	6	0	0	9	11	0	0

Adoption

Antal pågående medgivandeutredningar

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	7	6	6	6	10	10	9	8	9	7	6	6

Antal mottagna adoptivbarn från utlandet

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Umgängesstöd

Antal pågående beslut från domstol om umgängesstöd

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	28	29	26	25	23	28	27	21	25	27	21	30

Antal barn med verkställt umgängesstöd

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	10	17	19	18	16	20	19	16	17	18	17	19

Antal avslutade ärenden om umgängesstöd

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2019	2	3	0	0	2	1	4	1	2	3	0	0